

Expunere de motive

Sportul, prin natura sa, transcende barierele fizice, sociale sau culturale, promovând valorile fundamentale ale performanței, perseverenței, solidarității și incluziunii. În România, recunoașterea rolului sportului este reflectată prin instituirea unor zile naționale dedicate: Ziua Națională a Sportului (prima sâmbătă din luna iunie) sau, în mod informal, prin marcarea Zilei Olimpice (23 iunie). Cu toate acestea, sportul paralimpic – parte integrantă și esențială a mișcării sportive moderne – nu beneficiază, până în prezent, de o zi oficială dedicată.

Mișcarea paralimpică, fondată la nivel internațional după cel de-Al Doilea Război Mondial, a crescut până la a deveni a doua cea mai mare mișcare sportivă globală, sub egida Comitetului Internațional Paralimpic (IPC). Jocurile Paralimpice reunesc mii de sportivi de elită din 184 de comitete paralimpice. Aceste evenimente nu sunt doar competiții sportive, ci și platforme puternice de schimbare a percepției asupra dizabilității, inspirând milioane de oameni. În România, mișcarea paralimpică a parcurs un drum lung, plin de provocări, dar și de succese remarcabile. Istoricul participării României la Jocurile Paralimpice, deși mai puțin mediatizat decât cel al Jocurilor Olimpice, este marcat de eforturi susținute și de depășirea unor limite impuse de societate și de propriile condiții fizice. Comitetul Național Paralimpic (CNP) din România, fondat cu scopul de a dezvolta și promova sportul pentru persoanele cu dizabilități, a jucat și continuă să joace un rol crucial în susținerea și reprezentarea sportivilor români la nivel internațional. Prin activitatea sa, CNP coordonează participarea delegațiilor române la Jocurile Paralimpice și la alte competiții internaționale, contribuind la integrarea socială a sportivilor și la promovarea unui stil de viață activ.

În ciuda unor resurse modeste și a unei vizibilități reduse în spațiul public, sportivii paralimpici români au obținut performanțe remarcabile.

Carol Eduard Novak a atins punctul culminant la 1 septembrie 2012, când a câștigat prima medalie de aur paralimpică din istoria României, în proba de 4 km urmărire individuală pe velodrom, în cadrul Jocurilor Paralimpice de la Londra – stabilind și un record mondial în calificări. El este primul campion paralimpic român și cel mai titrat sportiv paralimpic al țării noastre, palmaresul său incluzând încă trei medalii de argint câștigate la edițiile din 2008, 2012 și 2020 ale Jocurilor Paralimpice, alături de numeroase alte titluri mondiale și europene.

Alexandru Bologa, multiplu campion mondial și european la judo nevăzători, a fost medaliat la Rio 2016 (bronz), Tokyo 2020 (bronz), devenind al doilea campion paralimpic al României, la Paris 2024;

Camelia Ciripan a adus prima medalie paralimpică feminină în 2024 (bronz la tenis de masă);

Aceste performanțe nu sunt simple victorii personale, ci și simboluri pentru întregi generații. Sunt dovada clară că România are potențial și în sportul paralimpic de înalt nivel, iar sportivii cu dizabilități merită aceeași recunoaștere, susținere și vizibilitate.

Deși sportivii paralimpici români au obținut rezultate notabile, culminând cu performanțe istorice, recunoașterea publică și instituțională a acestor realizări este încă insuficientă. Nu există, până în prezent, o zi națională dedicată exclusiv sportului paralimpic, care să sublinieze importanța acestui segment al sportului românesc și să celebreze eforturile și succesele sportivilor cu dizabilități. Sportul paralimpic românesc rămâne insuficient cunoscut și valorizat în spațiul public.

Instituirea Zilei Naționale a Sportului Paralimpic este o datorie de onoare față de sportivii care inspiră prin curajul lor, dar și un instrument necesar de promovare a incluziunii și recunoașterii diversității umane prin sport.

Prezenta propunere legislativă urmărește instituirea Zilei Naționale a Sportului Paralimpic la data de 1 septembrie, în semn de omagiu pentru momentul în care România a urcat, pentru prima dată, pe cea mai înaltă treaptă a podiumului paralimpic mondial.

Alegerea acestei date este simbolică și strategică, oferind oportunitatea de a onora anual:

- contribuția sportivilor paralimpici la imaginea României în lume;
- lupta lor pentru recunoaștere, excelență și incluziune;
- potențialul sportului ca instrument de coeziune socială și educație.
- Instituirea Zilei Naționale a Sportului Paralimpic la această dată va aduce multiple beneficii și schimbări preconizate:

• **Recunoaștere și onorare:** Va oferi o platformă națională pentru a recunoaște și onora în mod explicit contribuția și performanțele sportivilor paralimpici români. Această zi va fi dedicată celebrării curajului, rezilienței și spiritului de luptă, valori esențiale pe care sportivii paralimpici le exemplifică.

• **Creșterea vizibilității și a conștientizării:** Va contribui la creșterea vizibilității sportului paralimpic în societatea românească, educând publicul larg despre potențialul și abilitățile persoanelor cu dizabilități. Prin evenimente și activități specifice organizate cu această ocazie, se va promova o imagine pozitivă și incluzivă a dizabilității.

• **Motivație și inspirație:** Va servi drept sursă de inspirație și motivație pentru sportivii paralimpici actuali și, mai ales, pentru tinerii cu dizabilități care ar putea descoperi în sport o cale spre performanță și integrare socială. Succesul lui Carol Eduard Novak este o dovadă că visurile pot deveni realitate, indiferent de provocări.

• **Promovarea incluziunii sociale:** Prin celebrarea sportului paralimpic, se va încuraja o schimbare de mentalitate în societate. Această inițiativă va contribui la o mai bună integrare a persoanelor cu dizabilități în toate sferele vieții publice.

• **Consolidarea identității naționale:** Performanțele sportivilor paralimpici aduc onoare României pe scena internațională. O zi națională dedicată lor va consolida sentimentul de mândrie națională și va reaminti că excelența poate veni din toate segmentele societății.

• **Stimularea investițiilor în sportul paralimpic:** O recunoaștere națională sporită poate atrage un interes mai mare din partea autorităților, sponsorilor și a publicului, ceea ce se poate traduce prin investiții crescute în infrastructura sportivă, programe de antrenament și sprijin financiar pentru sportivii paralimpici.

• **Armonizarea cu celelalte acte normative:** Această propunere se aliniază eforturilor legislative anterioare de a recunoaște meritele sportive la nivel național, completând cadrul existent cu o dimensiune esențială a sportului.

Propunerea legislativă este în deplină conformitate cu principiile și valorile Uniunii Europene și cu actele internaționale care vizează drepturile persoanelor cu dizabilități. România este parte a Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, document care consfințește dreptul acestora de a participa, în mod egal, la viața culturală și sportivă. Instituirea Zilei Naționale a Sportului Paralimpic este un pas firesc în direcția asumării acestor angajamente internaționale și se aliniază obiectivelor strategice ale Uniunii Europene în domeniul incluziunii persoanelor cu dizabilități (Strategia 2021–2030).

De asemenea, inițiativa completează cadrul legislativ național privind sărbătorile publice, alături de alte zile instituite prin legi dedicate sportului sau educației prin sport. Prin această lege, România își reafirmă poziția în rândul statelor care prețuiesc diversitatea și echitatea în sport și contribuie la implementarea politicilor de incluziune socială.

Instituirea acestei zile nu implică costuri bugetare suplimentare semnificative, autoritățile publice centrale și locale, împreună cu instituțiile din domeniul educației, sportului, culturii și societății civile, putând organiza acțiuni specifice în limita fondurilor deja aprobate, cu sprijin din partea sponsorilor și al partenerilor privați.

Dimpotrivă, beneficiile sociale, culturale și morale, menționate anterior, depășesc cu mult eventualele costuri administrative minime. Ziua Națională a Sportului Paralimpic poate deveni o platformă excelentă de comunicare și conștientizare.

În concluzie, instituirea zilei de 1 septembrie ca Ziua Națională a Sportului Paralimpic reprezintă nu doar un act de recunoaștere istorică a unei performanțe excepționale, ci și un pas important spre construirea unei societăți mai incluzive, empatică și conștientă de valoarea intrinsecă a fiecărui individ. Este o investiție în viitorul sportului românesc și în consolidarea valorilor umane fundamentale.

Față de cele prezentate, a fost elaborată prezenta propunere legislativă, pe care o supunem Parlamentului României spre dezbateră și adoptare.

INIȚIATOR,

Csép Éva-Andrea
Deputat UDMR

Tabel cu inițiatorii propunerii legislative privind instituirea Zilei Naționale a Sportului Paralimpic

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătura
	Borna Botond	UDMR	
	VASS LEVENTE	UDMR	
	STABO ÖRN	UDMR	
	Hagy Stabolcs	UDMR	
	ZAHORANSZKI BRIGITTA EVA	UDMR	
	BIRÓ ROZÁLIA ISOLYA	UDMR	
	MAGYAR ORSÁNY BALINT	UDMR	
	Fodor Boglárka	UDMR	
	MOLNAR ANDREI	UDMR	
	KOLASZÉ KÁROLY	UDMR	
	ALINA GORGHIU	PNL	
	ARINA MOS	PNL	
	RIMBOR ANA SMARANDA	PSD	
	NEATĂ EUGEN	PSD	
	BUDAȘI MARIUS CONSTANTIN	PSD	
	ADONNICĂC MIRELA	PSD	
	ELISABETA LIPȘ	PSD	
	Chilost Călina Fănuș	PSD	

Tabel cu inițiatorii propunerii legislative privind instituirea Zilei Naționale a Sportului Paralimpic

[illegible]